

CENY OGŁOSZEŃ.

Przed tekstem t. j. 1-sza strona 40 gr. za w. m-m i tam, sta. 5 tam, w tekście 40 gr. nekrologi 25 gr. swycc. 15 gr. strona 10 tamów, drobne 12 gr. za wyraz, dla poszukujących pracy 10 gr. najmniejsza ogłoszenie 120 gr. dla bezrobot. 1 zł. Ogłoszenia dwukolorowe o 50 proc. drożej; ogłoszenia szare i trójkolorowe o 100 proc. drożej. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł. — Ceny ogłoszeń niedzielnych są o 25 procent droższe. Za termin druku i treść ogłoszeń administracja nie odpowiada. P. K. O. Nr. 68003.

Niedouczony agronom i złodziej

falszowali świadectwa maturalne.

Wyłudzone blankiety z Drukarni Państwowej.

Lwów, 23 kwietnia. Wydział śledczy przytrzymał dwóch osobników, którzy od dłuższego już czasu podrabiali świadectwa szkolne, a głównie gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły w Gródku Jagiellońskim. Falsze rzekli okazali się Piotr Bolesław Drabiner, zam. L. Sapelny 45, absolwent 4-klasy gimnazjum w Gródku Jagiellońskim, nieukończony agronom i Stanisław Kwieciński, (zamieszkały ul. Świątkowskiej 53). W czasie rewizji przeprowadzonej u nich w mieszkaniu zakwestjonowała policja

wyjechał do Warszawy, gdzie w drukarni państwowej otrzymał 25 blankietów świadectw rocznych i świadectw egzaminów dojrzałości. Szczerem zetknął się ze znanym złodziejem Stanisławem Kwiecińskim, który miał mu dostarczać klientów. W międzyczasie jednak Kwieciński dowiedziawszy się, że Drabiner przechowuje blankiety i falszowane pieczęci u kioskarsza Górki na placu Akademickim, poszedł do tego ostatniego i wziął od niego owe świadectwa, które sprzedał kilku nabywcom

Policja zwraca uwagę, że należy obecnie baczenie oglądać świadectwa z gimnazjum w Gródku Jagiellońskim i sprawdzać, czy są oryginalne. Pieczęć, którą posługiwał się Drabiner jest podrobiona nieudolnie, gdyż orzeł tej pieczęci ma zważone skrzydła i obcięte, przyczem głowa jest z małą koroną, szyja wąska wyduła, a ogon w kształcie krzyża, zaś w pieczęcie oryginalnej orzeł posiada skrzydła rozwinięte z pełną szyją i dużą koroną na głowie.

Drabiner pozbawiony świadectw podrobił jeszcze raz pieczęć gimnazjum w Gródku Jagiellońskim, wypisał drugie pismo i udał się do „Wydawnictwa książek szkolnych” przy ul. Kurkowej, gdzie znowu podjął 25 blankietów świadectw. Kwieciński począł konkurować z Drabinem, w końcu sprawa cała się wydała i obu aresztowano.

Śmiertelna głodówka.

Ormiański arcybiskup Stephanos Howagimjan zmarł w Sofji przychwytywszy lat 90. Pośrednim powodem śmierci była 5-dniowa głodówka, którą arcybiskup odpowiedział na złożenie go z urzędu.

Przesłuchanie w polu.

Sędzia śledczy uratował życie człowieka.

Pułtusk, 23 kwietnia. Niezwykły wypadek schwywania zbrodniarza na gorącym uczynku wydarzył się pod Pułtuskim.

Sędzia śledczy na powiat radzymiński i pułtuski, p. Stanisław Jagusz udał się w sprawach służbowych do Pułtuska. Po załatwieniu swych czynności, sędzia Jagusz udał się wieczorem o g. 8-ej na przechadzkę za miasto w stronę Makowa.

W drodze powrotnej (3 km. przed Pułtuskim) sędzia został zaalarmowany nawoływaniem. Ktoś wzywał przeraźliwie ratunku. Sędzia Jagusz przyspieszył kroku i w pewnym oddaleniu zauważył trzy sylwetki mężczyzn, którzy w bestjałski sposób kłami mordowali człowieka.

Widząc to, sędzia Jagusz dobił rewolweru i szybkim krokiem zbliżył się ku napastnikom, strzelając na postrach dwukrotnie i krzyknął:

— Rece do góry, tu sędzia śledczy! Napastnicy osłupieni z przerażenia pośpiesznie posłusznie ręce ku górze, lecz jeden z nich usiłował zbiec. Strzał na postrach powstrzymał go od tego zamiaru.

Widząc, iż zmasakrowany przez napastników człowiek (miał połamaną

nos, wybite prawe oko i całą głowę pokancerowaną) daje słabe oznaki życia — sędzia Jagusz postanowił zbadać go co do okoliczności napadu.

Potrąbionym okazał się mieszkaniec przedmieścia Pułtuska, 20-letni Jan Janczak, który ledwie dosłyszałnym głosem oświadczył, iż napadu doznał na jego rywale: 21-letni Stanisław Słowikowski. 22-letni Zygmunt Borek i 24-letni Roman Bednarski. Ten ostatni zachował się w czasie walki biernie.

Pomiędzy napastnikami a Janczakiem istniały antagonizmy na tle rywalizacji o piękną dziewczynę. Ponieważ Janczak cieszył się względami owej dziewczyny, przeto rywale postanowili unieszkodliwić go i w tym celu zważyli w pole, gdzie usiłowali go zabić.

Sędzia śledczy Jagusz, który może poszczycić się nieładą sukcesem — polecił osadzić napastników w więzieniu, zaś ciężko rannego Janczaka odstawił do lekarza.

Sledztwo w tej sprawie przekazane zostało innemu sędziemu, gdyż sędzia Jagusz występuje tutaj jako świadek.

Fryzjer zabił brata.

Skutki zapalczego odruchu.

Stanisławów, 23 kwietnia. Wstrząsająca zbrodnia wydarzyła się w zakładzie fryzjerskim braci Maksa i Salomona Motesów w Stanisławowie przy ul. Lelewela.

Pomiędzy braćmi doszło do awantu-

ry słownej. W zaciętrzewieniu, zdenerwowany Maks uderzył nożem Salomona. Uderzenie było nieszczyśliwe. W drodze do szpitala Salomon Motes zmarł. Bratobójcę aresztowano.

Dotychczas wydobyto 90 trupów

ze zniszczonej kopalni pod Sarajewem.

Belgrad, 23 kwietnia. Straszna katastrofa w kopalni Kakanji pod Sarajewem powstała według dotychczasowych badań na skutek eksplozji gazów, w czasie której wedle niesprawdzonych jeszcze wersji, zostało odcienionych od światła 410 górników. Przybyła do Sarajewa komisja śledcza na miejscu katastrofy z min, opieki społecznej i min, gór, ulmaniskim i in. Fachowcy oświadczały, że już przez całą ubiegłą sobotę było napięcie atmosfery w kopalni

niezwykle podejrzane. Podczas gdy w całej Bośni środkowej panowała słoneczna pogoda zauważyć można było w okolicy Sarajewa silną depresję atmosferyczną, którą odczuwano również pod ziemią w kopalni.

Eksplozja nastąpiła w chwili, kiedy podpalono mine. Tak okoliczność doprowadziła do wybuchu gazów. Według innej wersji miał jeden z robotników zapalić papierosa, co spowodowało katastrofę. Wśród ofiar nie znajdują się inżynierowie, którzy w krytycznym czasie byli na obiedzie.

Kiedy wieść o katastrofie rozeszła się w okolicy zaczęli zewsząd napływać w stronę kopalni ludzie tak tłumnie, iż przed wejściem do szybu mu słano ustawić specjalną straż.

Tu rozgrywały się tragiczne sceny, a zwłaszcza kiedy z kopalni zaczęto wynosić zwłoki. Dotychczas wydobyto 90 trupów.

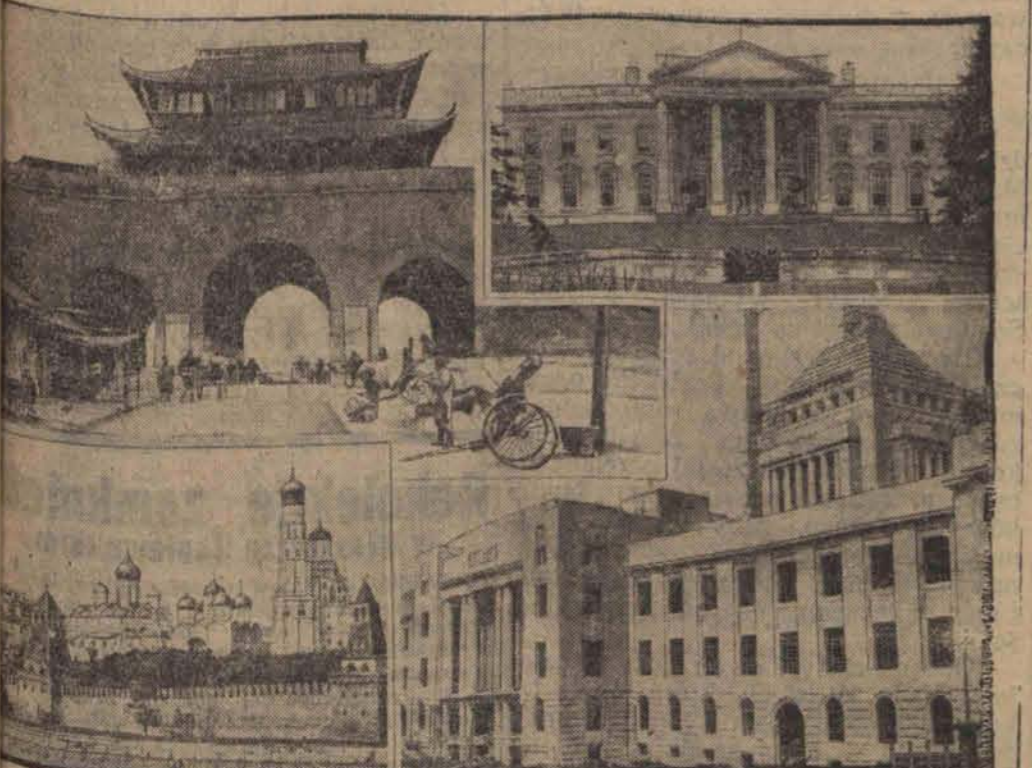
Dolar 5.18

Prywatnie dolar papierowy w żądaniu 5.20, w placeniu 5.18; dolar złoty w żądaniu 9.02, w placeniu 9.00; funt angielski w żądaniu 27.10, w placeniu 27.00; rubel złoty w żądaniu 4.68, w placeniu 4.65; marka w żądaniu 2.05, w placeniu 2.04; za 100 franków francuskich w żądaniu 35.00 w placeniu 34.90.

Bank Polski w godzinach rannych kupował dolary po 5.18.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

Cztery ogniska konfliktu na Dalekim Wschodzie.

konflikt na Dalekim Wschodzie dojrze wa coraz bardziej. Nici przyszłej rozprawy mieszczą się w czterech stolicach. Od lewej strony ku prawej: 1) Brama z 14 wieku w stolicy Chin — Nankinie, 2) Biały Dom siedziba prezydenta Stanów Zjednoczonych. U dołu: 3) Kreml w Moskwie, siedziba rządu sowieckiego, 4) Nowy parlament w Tokio.

Ostatnie dni procesu krakowskiego.

Niewyjaśnione motywy zbrodni.

Wyrok zostanie ogłoszony w środę.

Kraków, 23 kwietnia. Proces Olejniczaka dobiega końca. Sobotnia wizja lokalna miała na celu stwierdzenie nauce momentów, których dowodów na sali nie można było przeprowadzić, a ustalenie ich było możliwe jedynie na miejscu. To, co na sali mówił przez dni 8 o tragicznym zajściu na polach nadwiślańskich obok wsi Przewóz, to wszystko w czasie wizji lokalnej ze zmianą przemieniło się w kształty realne. Należy podkreślić, że dotychczas nie zostały wyjaśnione motywy. Są one do tej pory stanowczo nieznane. Olejniczak jest w posiadaniu jakiejś tajemnicy,

której stanowczo przed trybunałem i przed przysięgłymi nie chce odsłonić. Niemal w każdym uczestniku naoczni tkwiło to przeświadczenie, że uchylili ona rąbek tej tajemnicy. Niestety, tak się nie stało. Wizja lokalna poza pewnymi dowodami, które wskazywałyby na to, iż sprawca działał ze świądomością, nie dała żadnego rozwiązania tych motywów.

W przeciwnieństwie do rozpraw na sali sądowej, Olejniczak zachowywał się w czasie całej naoczni zupełnie spokojnie. Ani razu nie podniósł głosu, a przyprawiony na miejsce zbrodni, zachowaniem swym wykazał, iż nie zrobiło to na nim najmniejszego wrażenia.

Tonem zupełnie spokojnym opowiadał, jak nożem zadał pierwsze rany swemu koledze i niemal przyjacielowi. Rozmowy toczące się pomiędzy uczestnikami wizji dotyczyły w przeważnej części noża drobnymi szczegółami

dociękaną na temat nieznanego motywów.

Wątpliwe jest, by jeszcze przed wyrokiem z ust jego padły jakiegokolwiek słowa przyznania się do winy i wyjaśnienia, jakim narzędziem mordu swego dokonał.

Rozprawa dzisiejsza rozpoczęła się o godzinie 10-ej. W 10-tym dniu

rozprawy będą czytane akta i prawdopodobnie postępowanie dowodowe ze stałe zamknięte. We wtorek przewidziane są przemówienia stron, poczem odbędzie się narada przysięgłych nad werdyktem, który również w tym dniu zostanie ogłoszony. Według dotychczasowego stanu rzeczy wyrok miałby być paść dopiero w środę.

Dziś i jutro (wtorek)

składanie Kopert ósmej serji nagród za ważne czytanie.

Patrz str. 2-ga

TRACZE SCHEIBLEROWSCY PRACUJĄ — oddziały pomocnicze strajkują.

Łódź, 23 kwietnia. Wobec rozstrzygnięcia sporu robotników tkalni Zjednoczonych Zakładów Przemysłowych Scheiblera i Grzhmana i ustalenia wyrównania w wysokości 35 złotych, wszyscy robotnicy tkalni w dniu dzisiejszym, o godzinie 5-ej rano przystąpili do pracy. Zupełnie nieoczekiwana niespodzianka

zrobili jednak robotnicy oddziałów pomocniczych, jak krochmalarze, przewijarki i t. p., którzy rozpoczęli strajk, domagając się również wyrównania. Zatarł ten, jak nas informują zlikwidowany zostanie w ciągu dnia dzisiejszego.

Z zatoki Diego-Suarez na wyspy Komoryjskie

Romantyzm zapomnianego archipelagu.

Mutsamudu, w kwietniu. Zatoka Diego-Suarez (u wybrzeży Madagaskaru) jest jedną z największych na świecie. Miasto teje nazwy, zbudowane na wzniesieniu, góruje nad krajobrazem nieporównanej piękności. U stóp jego rozciąga się port, zabezpieczony przez przylądek Diego, przypominający sylfks swoim kształtem; nieco dalej spokojna plaża nad tak zwaną zatoką Śmierci, miejscem wiecznego spoczynku władców plemienia Sakalava; z przeciwległej strony — zatoka Francuzów, nad którą wznoszą się wysokie skały i dziwna, strona wysępka, nazwana Głową Cukru. Za miastem zaś, jako główne tło — Bursztynowa Góra, pokryta bujnym lasem tropikalnym, gdzie po lianach skaczą drobne małpeczki, a kwitnące w obfitości orchidee rozciągają cudowny, niemal odurzający zapach.

W porcie czekał na nas okręt „Marechal Joffre”, o zarządkach tak nowocześnie snych że swemi niskimi, kwadratowymi kominkami, że wobec niego wszystkie inne statki wydawały się typu przestarzałego.

O świcie pięknego poranku „Marechal Joffre” zarzucił kotwicę przed wyspą Nossi-Be, w maleńkiej, melancholijnej przystani Helville.

W łagodnej atmosferze porannej wszystkie barwy dookoła wydawały się delikatniejsze i jakby przezrocze. Skosztaliśmy z tych godzin porannych przed nieznośnym wilgotnym upałem tujejszego klimatu, by zwiedzić wyspę, wsiadając na jedną z niezliczonych piróg (łodzi krajowców), od których roło się w porcie.

Nowoczesne, trochę ospałe miasto, stanowiące krańcową sprzeczność z gęsto zaludnionym tubylczym i bardzo ruchliwym osiedlem, jest miejscem, którego okolice wzbudzić mogą najromantyczniejsze wrażenia.

Wyspa Nossi-Be jest pełna uroku: łańcuchy pogórków tworzą coraz to nowe widoki, obszerne plantacje ylang-ylangu rozsiewają dookoła odurzający aromat, a olbrzymie palmy kokosowe na cichych wybrzeżach nadają jej nieopisaną czar egzotyczny.

Te same atmosfery niepojętego uroku odnaleźliśmy na Anjouan, nazwanej „perłą wysp Komoryjskich”. Przecinające ją łańcuchy gór kończą się stromo

niemal u brzegów Oceanu, pokryte obficie roślinnością i wszystkimi pachnącymi kwiatami stref podzwrotnikowych. Woda górskich strumyków jest tak czysta i świeża, że pozwala kobie tom tujejszym kapać się w niej w ciągu całego dnia, ochraniając je od nadmiernych upałów.

Życie krajowców płynie łatwo i w słodkim spokoju. Nad słomianymi chatami ich rosła drzewa.

Żywiąc ich bez trudu: drzewa chlebowe, bananowe i palmy kokosowe. Gołą ręką łowią na lagunach ryby, znajdujące się tutaj w obrzy miej ilości, dziwnego kształtu i barwy.

Główne miasto wyspy, Mutsamudu,

przedstawia się bardzo elegancko. Część mieszkańców stanowią wyznawcy islamu, skąd znaczna ilość meczetów, o barwach żywych i wesołych nad ciemną masą domów.

Moron, stolica wielkiej Comoro, podobna jest do Mutsamudu. Niewielka jej przystań, nad którą wznosi się stary meczet, jest natłoczona statkami, tak zużytemi, że z trudnością dostają się z jednej wyspy Komoryjskiej na drugą. Coprawda nawigacja w tych stronach uchodzi za bardzo utrudnioną. Dzięki tej okoliczności wyspy nie są często odwiedzane i zachowują charakter odosobnienia i spokoju, stanowiący główny ich urok i zaletę.

B.

Nowy wyczyn sportowy. Kajakiem do Szanghaju.

Zjawienie się wiosny pozwoliło sportowcom odetchnąć z ulgą i obudzić się ze śpiączki zimowej. Do liczby tych zaliczyć należy amatorów wodnego sportu, a w pierwszym rzędzie — kajaków. Indianie, wynalazcy kajaków, są prawdziwymi mistrzami w tej dziedzinie.

W swych nędznych łódkach nie boją się burzliwych rzek Ameryki, przepływając odważnie niebezpieczne prógi i wartkie prądy. Ostatnio tym sportem usilnie zajmują się w Europie, przyczem trzech entuzjastów — dwóch Włochów i Anglik — postanowili sobie za zadanie udowodnić, że kajakiem można odbyć

i dalszą podróż.

W rezultacie bardzo ciekawa impreza: „spacer” kajakiem z Paryża do Szanghaju. Do tego przedsięwzięcia inicjatorzy odnieśli się bardzo poważnie to też uczestnicy rajdu zajmują się studowaniem planu podróży. Oficer marynarki włoskiej Vincento di Leva studuje mapy, drugi zaś oficer Vincento Murolo głównie zajęty jest tem, że załatwia formalności paszportowe z temi państwami, przez które mają przejeź

dziać po drodze oraz czyni przeróżne zakupy. Towarzyszy ich — dziennikarz angielski zajęty jest obecnie wyłacznie... zachowaniem swego incognito, co dotychczas mu się udaje, gdyż nikt nie zna ani jego nazwiska, ani pisma, którego będzie korespondentem. Robi się to dla uniknięcia konkurencji w tej ciekawej podróży, która da mu do stateczny materiał i dużo wrażeń dla reportażu.

Podróżnicy ustalili wyjazd swój na połowę maja. Start odbędzie się na Sekwanie koło mostu Zgody, a dalej — kierować się będą najbliższą wodną drogą. Narazie wiadomo tylko, że będą żeglować koło brzegów morza Adriatyckiego, następnie rzekami i morzami podążą do celu swej wycieczki — Szanghaju.

Kajak zrobiony z gumy jest bardzo lekki, dzięki czemu można go nosić na rękach przyczem zaopatrzony jest w nieduży motor o sile 1 KM., przy pomocy którego turyści mogą poruszać się przeciwko prądowi. Jeżeli tylko podróż się uda, trzej sportowcy będą mogli co do opowiadania swym krewnym i znajomym.

J. K.

URODZIWA AMAZONKA „WYŁADOWAŁA” NA DRZEWIE.

Od dłuższego czasu po ulicach Wiednia paradowała konno strojna, zgrabna i uroczą młodą Amerykankę, która ostatnio z niesłychanym zapalem uprawiała konną jazdę. Młoda piękność, nazwiskiem Eleonora Steiger, przybyła z Chicago do Wiednia, aby pobierać tu lekcje śpiewu. Ale nierównie więcej zainteresowała ją jazda konna. To też bywała codziennym gościem eleganckiego tatarsalu Razumowskiego i dzień w dzień wyruszała na piękny spacer. Dawano jej zazwyczaj spokojnego, dobrze wyjeżdżonego konia „Komtura” na którym w towarzystwie instruktora jazdy konnej udawała się na przejażdżkę.

Pewnego dnia „Komtur” był niedysponowany, wobec czego początkującej sportsmence podano innego wierzchowca, klaczkę „Maria II”. Klacz ta miała za sobą wspaniałą karierę wycieczki, obecnie, na stare lata dostała się do tatarsalu.

Eleonora nie wiedziała o sławnej przeszłości Marii i nie przezuwała, że koń w chwili przejazdu koło pola wyścigowego zerwał się nagle jak do ostrego startu. Krótko mówiąc niefortunna amazonka zawisła nagle wśród gałęzi drzewa, a kiedy nareszcie udało jej się zsunąć na ziemię by

ła tak potłuczona, że odwieziono ją wprost do sanatorium.

Po przyjeździe do zdrowia Amerykanka wytoczyła skargę właścicielowi w tatarsalu

i zażądała 10.000 dolarów,

jako odszkodowania za ból i koszt leczenia. Była więc rozprawa, zeznawali i liczni świadkowie, przemawiali adwocaci. Kulminacyjnym momentem było zeznanie znanej sportsmenki dr. Leute, która w zapale retorycznym, chcąc odmalować, jak dalece „Maria II” jest spokojna, powiedziała, że „ta klacz jest tak uległa i poslušna, że doprawdy trudno ją właściwie nazwać koniem pasuje do niej znacznie lepiej mian „krowy”. Orzeczenie to wywołało wielką wesołość wśród publiczności. Sędziowie skargę oddali, motywując wyrok tem, że kto nie umie jeździć nie powinien wyruszać z tatarsalu.

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.?

Wiosna na północy.

Kwitnąca łąka w Szwecji i dzie wczęta w strojach narodowych.

Anastazja Drewnowska.

Katastrofa

30 POWIEŚĆ.

STRESZCZENIE POZATKU.

Krysia Szreniawiana przedstawiła swemu bratu przystojnemu porucznikowi — lotnikowi swa przyjaciółkę Hale, która zakochała się w nim od pierwszego wejrzenia.

Szreniawa usłyszał przez telefon intymna rozmowę swjej narzeczonej Niki z innym mężczyzną. Uspokoiła jednak jego podejrzliwość i zaprosiła go do siebie.

Latem wszyscy znaleźli się na wywieczasach w Kazimierzu. Nika flirtowała, aby pobudzić żądrość Szreniawy.

Marian przyjechał do Warszawy i zapytał służącą o Nikę. Dowiedziawszy się, że jest w Kazimierzu natychmiast tam wyjechał.

Nika tymczasem bawiła się ku zawiści koleżanek.

Szreniawa, szukając Niki, natknął się na Jadzię, która po cichu się w nim kochała. Jadzia pomogła mu znaleźć Nikę.

Podczas spaceru w lesie ku przerażeniu Niki natknął się na jej drugiego narzeczonego Mariana. Spotkanie zakończyło się wbrew oczekiwaniom Niki spokojnie.

Później w nocy Nika i Marianem Kawczyńskim podjęła się Marja. Kawczyński był jednak nieublagany. Szreniawa wyjechał do Deblina.

Przyjaciel Szreniawy — Wielki podjął się misji zdeksamowania Niki.

Marian wywabiony liścikiem Niki do odludnego kamieniołomu został tam przez bandytów pobity do nieprzytomności.

Marta nie miała poprostu wątpliwości, że to „Monisia” tak urządziła niewygodnego wielbiciela, i zastanawiała się tylko, jak postąpić: czy zachować swoje posadażenia dla siebie, czy też zeznać się na „chame” i dać znać policji. Od tego drugiego kroku odwołała ją Jadzia Dziubalska chytrym argumentem, że Nika mogłaby w to wplatać, bo przecież początkowo razem się znosili z Marjanem. W rzeczywistości Jadzi chodziło o Bohdana. Chciała mu oszczędzić haniebne rozgłosu jako narzeczonemu niemal mordercy.

stwa doszły do przekonania, że ci musieli być sprawcami napadu.

Stan zdrowia Mariana budził poważne obawy. Miał złamanych kilka żeber i głowę całą w ranach. Na szczęście mózg nie był naruszony, ale silny wpływ krwi mógł zagrażać niewesołymi następstwami. I tak cudem tylko nie znaleziono go w kamieniołomach trupem. Prosił proboszcza, żeby nie dawał znaku rodzinie o wypadku.

Kiedy na plebanji zjawiała się Marta Mruczkowska, proboszcz przyjął ją w saloniku trochę podejrzliwie, zwłaszcza, że nie mógł początkowo zorientować się w celu jej wizyty.

— Jestem Mruczkowska — przedstawiła się zamaszycie.

— Bardzo mi przyjemnie. Czem mogę służyć szanownej pani?

— Przyszedłem podziękować księdzu proboszczowi, presze księdza... za chrześcijańskie miłosierdzie.

— O? Bardzo dziękuję — odparł z humorem proboszcz, patrząc na jej księżycową twarz, naznaczoną parochytrych, wesołych, malutkich oczek.

— Bardzo zagadkowa sprawa, ale ja wiem, co o tem myśleć — ciągnęła Marta, sadowiac się bez zaproszenia w klubowym fotelu. — Ja zawsze mówię, proszę księdza... że mężczyźni są głupi.

— No? — zapytał z zainteresowaniem proboszcz, siadając na drugim fotelu. — Kogo w szczególności ma szanowna pani na myśli?

— Wszystkich — rzekła przezornie. — Ksiądz proboszcz wiedział, co robi, przyjmując śluby kapłańskie.

— Oczywiście wiedziałem. Takiego kroku nie robi się bez zastanowienia. Więc szanowna pani uważa, że pan Kawczyński padł ofiarą swojej męskiej głupoty? Czy to ma znaczyć, że uwierzył jakiejś kobiecie...? Niedo powiedział chytrze.

Marta aż podskoczyła na siedzeniu — Czy ja powiedziałam proszę księdza

że kobieta na niego napadła? — wykrzyknęła tonem niepokoju że się zdradziła. — Gdzieżby kobieta mogła tak pobić silnego mężczyznę?

Proboszcz przypatrywał się jej coraz podejrzliwiej.

— Mogła go zakać pobić. Czy szanowna pani podzieliła się tym domysłem z policją? Czy szanowna pani ma podstawy do takiego podejrzenia?

— Żadnych, proszę księdza proboszcza — zaprotestowała energicznie.

— Szanowna pani powiedziała, że wie, co o tem myśleć — mówił powoli proboszcz, nie spuszczać z niej oczu.

— Dużo się mówi, proszę księdza — odparła, siląc się na niefrasobliwość — Tak ogólnie mówiłam.

— Pani jest krewną pana Kawczyńskiego?

— Jestem jego narzeczoną — rzekła z tupetem.

— Nic mi o tem nie mówił — zauważył nieuprzejmie ksiądz. — Dlaczego w takim razie nie zgłosiła się pani na policję? Tam są bardzo zainteresowani trybem życia, jaki tu prowadzi. Nikomu się prawie nie pokazywała.

— Bo chciała odpuścić proszę księdza... — objaśniła swobodnie. — Sama mu zresztą zabroniłam plaży i tańców. A po trzecie zawsze był trochę odludek. Czy mogłabym się z nim zobaczyć, proszę księdza proboszcza?

— Narazie nie, szanowna pani. Doktor nie pozwala z nim rozmawiać.

— Ma, owszem rację, proszę księdza proboszcza... Dobrze. Będę tu zaglądać. Jeszcze raz Bóg zapłać księdzu proboszczowi.

I wyniosła się, a proboszcz został pod wrażeniem osoby komicznej, pocziwiej i podejrzanie chytrej.

W pięć minut po jej odejściu słyszany zaanonsował drugiego gościa... Jadzię Dziubalską.

— Czego sobie szanowna pani życzy?

Blade, nikle stworzenie popatrzyło płochliwie na wysoką postać w sutannie i odparło z jękaniem:

— Ja chciałam się dowiedzieć, jak się miewa pan Kawczyński?

— N'ezle, proszę pani...

— Ja... ja... chciałam się z nim zobaczyć.

— Czy to pani krewny?

— N'e... tak... tak... nie... nie... nie... Doktor nie pozwala z nim rozmawiać.

— Nie... nie pozwala? Kiedy... kiedy ja z ważną sprawą... Ja... ja...

— Czy to coś pilnego? Możeby pani mnie powiedziała, tobym powtórzył.

Blade policzki Jadzi spłonęły chorośliwym rumieńcem, Zaciśnięte kąciki czowo ręce, wyszeptala:

— Ja... ja chciałam go prosić, żeby nie wydawał tych co go tak...

— To pani wie, kto go tak pobij?

— Ja... ja... trochę się domyślam, ale... jakby tych ukarali, co są winni... mógłby strasznie ucierpieć niewinny człowiek...

— Więc pan! chce, żeby winowajcy uszli bezkarnie?

— Ja... ja... przebaczam swoim wrogom, to i on powinien przebaczyć. Jakby już policja... co, to niechby już mnie zamknęli... Nic nie powiem, choć by mnie mieli wziąć na tortury. Niechby mnie ksiądz proboszcz powie, żeby przebaczył swojej narzeczonej.

— Narzeczonej? — zdumiał się proboszcz.

— Tak. Tylko niech ksiądz proboszcz nie wspomina tej narzeczonej przed policją. Proszę na wszystkie świętości.

— N'e jestem Judasz, żeby wydać ludzi. Bądź spokojna, moja panienko.

(d. c. n.)

POEZJA NA SŁUPACH.

Ostrzeżenie dla japońskich automobilistów.

Na rogach i skrzyżowaniach ulic miast Japonii, uczęszczanych przez samochody, widnieją tablice ostrzegawcze z napisami widocznymi z bardzo daleka, wystylizowane poetycznie i ujmująco, jak na styl synów Wschodu przystało. Oto przykład:

„Samochodzie — jesteś piękny, szybkobieżny jak wiatr, o nieporównanej sile. Nie sprzeniewierzaj się twej smukłości, szybkości i mocy. Uważaj na biedne stworzenia: nasa konia i przechodniów. Pies boi się

twych głośkich pneumatyków, nie traktuj go i nie łam mu kręgosłupa, zostaw mu nieco miejsca na kraju ulicy, psy bowiem wiele miejsca nie potrzebują. Koń

lęka się twych hałasów, gazy twoje oszalamiają go, oszczędzaj przynajmniej jego nozdrza. Przechodnie zaś, są wprawdzie tymi, których najwięcej lekceważysz, bo nie placą ci nic. Ale mimo to miej wzgląd na nich. Jutro bowiem może stać się niejeden z przechodniów — automobilistą!”

Tlenek węgla w papierosie jest niebezpieczniejszy od nikotyny.

Lekceważony wróg palaczy.

Pisano już wiele o niebezpieczeństwie dymu tytoniowego i wskazywano na to, że dym tytoniowy zawiera szereg substancji drażniących, które powodują nieżyty gardła oraz przewlekłe nieżyty oskrzeli u palaczy; że palenie wpływa ujemnie na narządy krążenia i upośledza bowiem działalność serca i sprzyja powstawaniu spraw sklerotycznych w naczyniach krwionośnych; że pozbawia go apetytu i wywołuje zaburzenia trawienia, a wreszcie — że działa szkodliwie na układ nerwowy. Jako najbardziej trujący składnik nęcającego ziela wymieniano — oczywiście — nikotynę, przypisując szkodliwe następstwa palenia wyłącznie jej działaniu. Nie wspomniano tylko o tlenku węgla, wytwarzającym się przy spalaniu tytoniu. Atoli nowsze badania wykazały, że ten gaz trujący przyczynia się również w bardzo znacznej mierze do rujnowania zdrowia nalogowca.

Tlenek węgla czy t. zw. popularnie czad wytwarza się przy spalaniu ciał

organicznych, gdy dopływ tlenu jest niedostateczny. Zainteresowano się nim ostatnio, usiłując — zgodnie z powszechnym humanitarnym i pokojowym nastawieniem — wyzyskać jego trujące własności

dla celów wojennych. Byłby to niewątpliwie jeden z najstraszniejszych gazów bojowych, przechodzi bowiem przez pochłaniacze wszystkich typów masek przeciwgazowych, na szczęście jednak jest bardzo lotny i wskutek tego nie może znaleźć zastosowania na otwartych przestrzeniach w czasie wojny. Zbiera on natomiast liczne ofiary w czasie pokoju i śmiertelne nawet zaccadzenia w mieszkaniach zamkniętych, zwłaszcza opalanych węglem zdarzają się często. Śmierć następuje w tych wypadkach w następstwie „uduszenia wewnętrznego”; tlenek węgla łączy się z hemoglobina czerwonych ciałek krwi, wypiera z nich tlen i tem samym uniemożliwia dostawę jego do tkanek. Poza tem działa on paraliżująco i degeneracyjnie na układ nerwowy.

Oprócz znanych z kroniki wypadków zatruciu ostrym, powoduje tlenek węgla także zatrucia przewlekłe, które możemy zaobserwować u szoferów (gazy spalinowe) kucharek i kucharzy, pracujących przy wadliwie zbudowanych kuchniach, szczególnie zaś często — u nalogowych palaczy. Rzecz zrozumiała. W papierosie albo fajce tytoniowa zawyżają doś

miernie mocno ubity, wskutek czego podczas palenia dostęp powietrza doń jest ograniczony i wytwarza się znaczna ilość tlenku węgla; stwierdzono np., że niektóre papierosy wydzielają ponad 50 cm. sześć. tego trującego gazu. A przecież palacz wchłania go bezpośrednio, w miarę wytwarzania, zanim choć w części rozprószy się zdoła. Nic też dziwnego, że dołdździ wkońcu do przewlekłego zatrucia.

Objawy takiego zatrucia zbliżają się poniekąd do obrazu,

Jaki daje neurastenja.

Ludzie nadużywający palenia łatwo tracą dobry nastrój, odczuwają pewną ociężałość psychiczną, cierpią na bóle głowy i nudności. Jeżeli nadużycie trwa latami, palacza zaczyna gnębić apatia naprzemian z rozdrażnieniem, pojawia się roztrągnięcie, pamięć słabnie, często występuje nawet trwałe obniżenie inteligencji. Jak widzimy, na pierwszy plan w tym obrazie wysuwają się dolegliwości nerwowe i psychiczne, które do niedawna przypisywano wyłącznie działaniu nikotyny. Obecnie już wiemy, że zależą one przede wszystkim od zatrucia tlenkiem węgla. Coprawda, niewielka to pociecha dla palaczy; tak czy oważ, wniosek jest zawsze ten sam: trzeba przestać palić...

Trudno wszakże na to nalegać pożytych ludzi drażnić? Na zakończenie przytoczymy parę ciekawych obserwacji wiedeńskiego docenta Hofstättera, dotyczących palenia. Otóż doc. Hofstätter stwierdza na podstawie wieloletniego doświadczenia że najbardziej namiln palacze nie mogą palić w sąsiedztwie wulkanów, źródeł siarczanych — słowem w miejscach, gdzie w powietrzu unosi się zapach siarkowodoru. Dym tytoniowy nabiera wówczas ohydnego wprost smaku wywołującego czasem nawet mdłości. Podobny efekt daje w niektórych wypadkach również zapach jodoformu. Obok tego istnieją pewne zapachy, które wywołują chęć palenia, np. zapach jachtu, obory i kadzi dła. Niektóre panie odczuwają wprost nieprzewidywalny pociąg do palenia, gdy czują zapach lanwenty. Z osobistego doświadczenia wiem, iż przeplókanie ust wodą do której dodano parę kropel roztworu lapisu, uniemożliwia prosto palenie na przeciąg kilku godzin.

Ciekawe jest wreszcie to, że ludzie, których ręce i nogi silnie się pocią, przeważnie albo wcale nie palą, albo też palą bardzo niewiele, a chory na raka odczuwają najczęściej wyraźny wstręt do palenia.

Czosnek jako lekarstwo.

Dezynfekujące działanie środka ludowego.

Lecnicze działanie czosnku wzdłuż do w ostatnich czasach duże zainteresowanie.

Wprawdzie własności czosnku znane były już w starożytności, jednak dopiero badania ostatniej doby wysunęły na pierwszy plan jego wpływ leczniczy na cały szereg schorzeń. Medycyna ludowa od wieków przypisywała czosnkowi własności lecznicze w chorobach płucnych, przebiegających z wydzieleniem obfitej i cuchnącej plwociny, oraz dolegliwościach powstających na tle miażdżycy (sklerozy) naczyń krwionośnych.

Ostatnio i świat lekarski zaczął stosować w miażdżycy przetwory czosnku i w fachowym piśmiennictwie coraz częściej podkreślane są bardzo dobre wyniki, osiągane przy jego zastosowaniu, aczkolwiek istota działania czosnku nie jest dotychczas znana. Stwierdzono, że w tak zwanym oleju czosnkowym znajdują się czynniki o wybitnym działaniu farmakologicznym. Olej czosnkowy w rozcieńczeniu bardzo wielokrotnie hamuje rozwój pierwotniaków

i zabija niektóre gatunki robaków.

Zaczęto z powodzeniem stosować przetwory czosnku w czerwonce (dysenterji) i jej powikłaniach. Przeprowadzono bardzo szczegółowe badania nad działaniem czosnku w wypadkach nieżytów jelit (katar kiszki), połączonych z biegunkami i nieprawidłowym rozwojem flory bakteryjnej przewodu pokarmowego.

Okazało się, że działanie czosnku na jelita jest (trojakie: 1) działanie dezynfekujące 2) przeciwzapalne i 3) przeciwbiegunkowe.

Stosowano też czosnek w gruźliczych schorzeniach jelit i osiągnięto zmniejszenie biegunek i parcia, a także wybitną poprawę stanu ogólnego.

Czescy badacze, a także lekarze w innych krajach zwracają uwagę, na wybitny wpływ leczniczy czosnku w przypadkach arteriosklerozy. Czosnek powoduje

opadanie ciśnienia krwi, działając podobno na naczynia krwionośne.

Prócz tego działa on dodatnio na chorych, gnębionych przez rozmaite dolegliwości serca (dusznicę), bóle i zawroty głowy, a także u kobiet w okresie przekwitania (w przypadkach t. zw. „uderzenia gorąca do głowy”). Ten stary lek z trudnością utorował sobie drogę arsenału środków leczniczych — dzięki swej nieprzyjemnej woni i ostremu smakowi.

Obecnie zagranicą i u nas w Polsce, celem umożliwienia ustosowania czosnku i wydobycia jego ciał czynnych chemja lekarska spreparowała cały szereg przetworów, pozbawionych tych cech ujemnych.

Badania lekarzy czeskich wykazują, że czosnek działa najlepiej w połączeniu z walerjaną i papaweryną. Ale można też podawać choremu alkoholowy wyciąg z czosnku (wyciąg z róż-

wnymi częściami czosnku i alkoholu) po 20—30 kropli.

Popierajcie Czerwony Krzyż!

Zazieleniły się gaje, łąki...

Od wielu lat ludzie nie pamiętają tak wczesnej i słonecznej wiosny. Toteż świeża zieleń łąk i lasów zaczyna już wabić nieodparcie mieszkańców ponurych miejskich kamienic.

Koleje francuskie dbają o podróżujące rodziny.

Wśród licznych zniżek indywidualnych, stanowiących duże ułatwienie dla ruchu turystycznego na kolejach francuskich jedna z ciekawszych form u'g są bilety zniżkowe dla rodzin. W celu udostępnienia podróży całym rodzinom, koleje francuskie wydają specjalne bilety rodzinne na przejazd tam i spowrotem, przy całkowitej odległości, wynoszącej co najmniej 300 kilometrów. Im rodzina jest liczniejsza, tem taniej wypada przejazd przy użyciu takiego biletu.

Ulga ta polega na tem, że ceny biletów zbiorowych dla rodzin oblicza się na podstawie odległości taryfowej za daną przestrzeń, przyczem jedna o-

soba opłaca pełny bilet, druga osoba korzysta już z 25 procentowej zniżki, trzecia z 50 proc. zniżki, czwarta i następane z 75 proc. zniżki. Rodzina, mająca korzystać z takiej zniżki składać się musi co najmniej z trzech osób (w tem dwie dorosłe) przyczem do składu rodziny można za liczyć służącą. Poza tem przyznawane są dodatkowe zniżki rodzinne przy przejazdach wyższych ponad 400 kilometrów.

PODSŁUCHANE.

PODOBIENSTWO.

— Pytlowicz jest do pana bardzo podobny.
— Jakto? Przecież on jest brunet, a ja blondyn, on wysoki, a ja niski...
— Tak, ale on też jest głupi.

MIŁOŚĆ 20-GO WIEKU.

— Oczulek pani ma kamienicę bez długu?
— Ma.
— Pani ma rodzeństwo?
— Nie mam.
— Mama pani ma bogatego brata, po którym dziedziczy?
— Ma.
— Pani ma już narzeczonego?
— Nie mam.
— Kocham panią do szaleństwa.

TYSIĄCLECIE GAZETY.

Niebezpieczny zawód.

Najstarszy dziennik świata „Gazeta Pekńska” obchodził w tych dniach jak donosi „New York Herald”, jubileusz dziesięciolecia swego istnienia, a dla uczczenia tej niezwykłej uroczystości redakcja jego wydała wielki numer jubileuszowy tego pisma. Numer ten zawiera też między innymi ciekawe dane statystyczne, z których się okazuje, że w ciągu tysią-

ca lat istnienia „Gazety Pekńskiej” najmniej, niż 1797 jej redaktorów było skazanych na śmierć i straconych. Część powyższych egzekucji nastąpiła na mocy oskarżenia redaktorów o pogwałcenie wrodzonych narodowi chińskiemu zasad uprzejmości. — Tysiącletnia jubilatka usiłuje też dowiedzieć, że Chiny posiadają najlepszą na świecie prasę.

Redaktor naczelny: Franciszek Probst.

Obdito w drukarni Władysława Stypulkowskiego
Łódź, Piotrkowska 155 (Zwizki dawniej Karola 25)

Za redakcję odpowiada: Roman Furmański
Za wydawnictwo odpowiada: Władysław Stypulkowski

Troci...
Bronstel...
ameryka...
Stanów...
rzuciła...
uzyskał...
W...
SPE...
Z...
Warsz...
otwarci...
Warszaw...
poczi i t...
stkie list...
komunik...
Warszaw...
DZ...
Łódź...
Łódź, w...
sach trw...
ataku ga...
Przed...
szeregu...
teczności...
lotniczo-g...
techniczn...
Niezał...
porozumi...
skiami, c...
dniemi o...
ne zosta...
gazowe...
ny biern...
Nieba...
stanie się...
D...
Pryw...
niu 5,22...
w żądani...
angielski...
27,00; r...
placeni...
w placen...
cuskich...
34,90.
Bank...
kupował...
DZWIĘK...
KINO-T...
I) Poryw...
Z...
w r. g. l...
Następn...